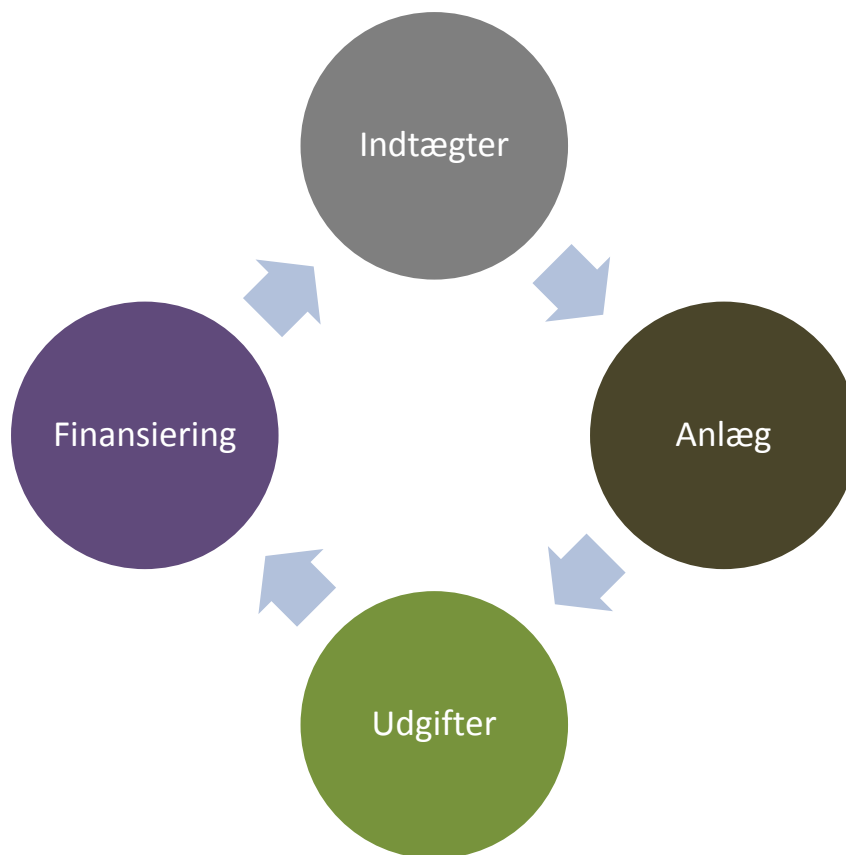


# Budgetproces for 2016-2019



**INDHOLDSFORTEGNELSE:**

<b>1. INDLEDNING</b> .....	<b>2</b>
<b>2. ØKONOMISKE MÅL</b> .....	<b>2</b>
<b>3. BUDGETRAMMER</b> .....	<b>3</b>
3.1 Budgetrammer - drift .....	3
3.1.1 Katalog med Effektiviserings- og Besparelsesforslag .....	4
3.1.2. Igangsatte effektiviseringer .....	4
3.2 Budgetoverslagsår .....	5
3.3 Anlæg .....	5
3.4 Finansieringsområdet .....	5
3.5. Justeringer i pris- og lønniveau .....	5
3.6. Takster.....	5
<b>4. FAGUDVALG</b> .....	<b>6</b>
4.1. Økonomiske rammer .....	6
4.1.1. Driftsønsker .....	6
4.2 Udvalgsbehandlingen af budget.....	6
<b>5. HØRING</b> .....	<b>6</b>
5.1 MED-organisationen .....	6
5.2 Øvrige høringsberettigede .....	7
5.3 Høringsproces .....	7
<b>6. BYRÅDETS BUDGETFORHANDLINGER</b> .....	<b>7</b>
5.1 Orienteringsmøde den 24. august 2015.....	8
5.2 Byrådets budgetseminar den 1. september 2015 .....	8
5.3. Byrådets 2. budgetseminar den 4. september 2015 .....	8
<b>6. PROCES OG TIDSPLAN FOR BUDGET 2016-2019</b> .....	<b>8</b>
<b>BILAG A: PROCES OG TIDSPLAN FOR BUDGET 2016-2019</b> .....	<b>9</b>
<b>BILAG B: FORDELING AF RAMMEREDUKTIONER PÅ UDVALG</b> .....	<b>11</b>

## 1. Indledning

Det økonomiske udgangspunkt for Slagelse Kommunes budgetlægning for 2016-19 er en fortsat stram økonomi, idet der også i de kommende år både lokalt og på landsplan må forventes et pres på den kommunale økonomi - såvel udgiftsmæssigt som indtægtsmæssigt.

I lighed med tidligere år er budgetprocessen i sin overordnede struktur bygget op omkring:

1. kvartal fastlægger Økonomiudvalget og Byrådet principper, rammer og proces
2. kvartal forbereder fagudvalgene grundlaget for byrådets budgetforhandlinger
3. kvartal forhandler byrådet en budgetaftale på plads
4. kvartal udmønter fagudvalgene budgetaftalen, således at grundlaget i det enkelte fagudvalg er på plads inden budgetårets start.

Selvom grundstrukturen for budgetlægningen således er uændret med en væsentlig inddragelse af fagudvalgene, indeholder den detaljerede proces- og tidsplan en række ændringer i fremgangsmåden i forhold til de foregående år. I de følgende afsnit beskrives i kort form processens elementer, og i afsnit 7 findes en samlet tidsplan.

I forlængelse af denne politiske budgetplan udarbejdes endvidere en administrativ budgetvejledning, som uddyber det materiale, der skal anvendes, og de terminer, der sikrer processens gennemførelse.

## 2. Økonomiske mål

Processen for udarbejdelse af Slagelse Kommunes budget 2016 og overslagsår 2017-19 skal sikre en realisering af de økonomiske mål, som Byrådet har fastlagt, herunder både at skabe råderum for udvikling og nye investeringer og gennem effektiviseringer at udmønte de rammereduktioner, der allerede er indeholdt i budgetårene. Byrådet fastlagde den 25. august 2014 følgende økonomiske mål, som her er vist med en "trafiklysoversigt", hvor beløb er angivet i mio. kr.:

Definitioner	Ordinært driftsresultat	Anlægsbudget	Gennemsnitlig kassebeholdning (udisponeret)	Skattefinansieret gæld
"Rum for udvikling"	Over 150	Over 125	Over 75	Faldende
"Basisbudget"	125 - 150	100 - 125	50 - 75	Status quo
"Pres på økonomien"	Under 125	Under 100	Under 50	Stigende

Budgetlægningen for 2016-19 tager udgangspunkt i de budgetoverslag for 2016-18, som er vedtaget i forbindelse med budget 2015 og indeholder nedenstående målopfyldelse:

Budgetår	Ordinært driftsresultat	Anlægsbudget	Gennemsnitlig kassebeholdning (udisponeret)	Skattefinansieret gæld
2016	110	114	96	Faldende
2017	138	68	111	Faldende
2018	168	78	144	Faldende

Det fremgår, at det ordinære driftsresultat på kort sigt er under pres, men forventes forbedret over perioden (bl.a. som følge af effektiviseringstiltag). Modsat er anlægsbudgettet ikke mindst på det lange sigt væsentligt under det niveau, der kan skabe den fornødne udvikling af kommunen.

Ud over de angivne mål indeholder Byrådets økonomiske mål en ambition om hvert år i forbindelse med budgetlægningen at skabe et økonomiske råderum for omprioriteringer m.v. Råderummet skal være min. 50 mio. kr. for at kunne beskrives som "Rum for udvikling" og dermed være i grønt.

I budgetoverslaget for 2016 forudsættes et kasseforbrug på 36 mio. kr. og der er indregnet effektiviseringer for 48 mio. kr., som endnu ikke er udmøntet eller fordelt. For 2017-18 indeholder budgetgrundlaget yderligere effektiviseringskrav.

Nye ønsker vil således kræve, at der gennem effektivisering og omlægninger af indsatser, service m.v. skaffes et økonomisk råderum. Af afsnit 3 fremgår, hvorledes katalog over effektiviserings- og besparelsesmuligheder er en del af budgetprocessen.

### 3. Budgetrammer

Rammestyringskonceptet - og dermed tildeling af økonomiske rammer samt ressourcefordelingsmodeller på de enkelte områder - fastholdes i budgetprocessen, således at ansvaret for at udmønte budgettet i høj grad er placeret i fagudvalgene.

I de følgende underafsnit er kort beskrevet, hvorledes rammerne fastlægges og justeres.

#### 3.1 Budgetrammer - drift

Rammerne for driftsbudgettet tager udgangspunkt i overslagsårene i det vedtagne budget for 2015. Der ud over budgetlægges overslagsår 2019 som udgangspunkt lig 2018.

Budgetrammerne vil blive korrigeret på følgende måde:

- Rammerne for drift (inkl. refusion) prisen skrives efter KL's senest udmeldte skøn over pris- og lønstigninger, således at budgetrammerne udmeldes i 2016-niveau. Det vil sige, at hele budgetlægningen finder sted i 2016-priser. KL's prisfremskrivninger foreligger i marts 2015.
- På følgende områder indregnes forlods konsekvenser af den demografiske udvikling i budgetrammerne: Dagtilbud, Skoler samt Sundhed og Omsorg. Det sker med udgangspunkt i de vedtagne demografimodeller og i befolkningsprognosen, der behandles politisk i marts.
- Tillægsbevillinger givet i 2014 (efter budgetvedtagelsen for 2015) samt i 2015 (frem til 1. marts) med virkning for 2016-2019 indarbejdes.
- Med udgangspunkt i årets Lov- og Cirkulæreprgram beregnes faktiske konsekvenser for Slagelse Kommune. Disse forelægges Økonomiudvalget i august med henblik på korrektion af budgetrammer.
- Overførselsudgifter budgetlægges på grundlag af konkrete beregninger af forventet antal modtagere og ydelser for såvel budgetåret 2016 som budgetoverslagsårene 2017-2019.

Overførselsudgifterne forelægges til politisk behandling i respektive fagudvalg senest primo juni med henblik på at indgå i den videre budgetproces i Økonomiudvalget og Byråd.

### 3.1.1 Katalog med Effektiviserings- og Besparelsesforslag

Budgetlægningen indeholder en konkretisering af såvel de rammebesparelser, der ved budgetlægningen for 2015 blev indarbejdet i budgetoverslag 2016-18, og det økonomiske råderum, der ønskes skabt for at kunne imødekomme nye initiativer og ønsker. Nedenstående oversigt viser det budgetmæssige udgangspunkt (i 2015-priser):

Effektiviserings- og besparelsesforslag, der indarbejdes i budget 2016-19:	Budget 2016	Budgetoverslag		
		2017	2018	2019
Mio. kr. (2015-priser)				
Rammebesparelse i budget 2015-18	48	80	112	112
Årligt råderum	48	48	48	48
<b>I alt</b>	<b>96</b>	<b>128</b>	<b>160</b>	<b>160</b>

Der skal derfor frembringes konkrete effektiviserings- og besparelsesforslag i 2016 på samlet 96 mio. kr., svarende til ca. 3 % af serviceudgifterne. Det består af:

- Forslag til effektiviseringer og besparelser på i alt 80 mio. kr., som fordeles mellem fagudvalgene efter konkret beslutning i byrådet. Bilag B viser den vedtagne fordeling mellem fagudvalgene. Det skal bemærkes, at fagudvalget selv kan vælge, hvorledes udvalgets samlede reduktion skal fordeles på de enkelte politikområder.
- Forslag til tværgående effektiviseringer på 16 mio. kr.

Punkt a udarbejdes af fagudvalgene, mens punkt b fremlægges af Økonomiudvalget.

For overslagsårene 2017-19 indgår fortsat den resterende del af rammebesparelsen, som konkretiseres i overensstemmelse med den effektiviseringsplan, der udarbejdes af direktionen i løbet af 2015.

Der udarbejdes effektiviserings- og besparelsesforslag med flg.:	Budget 2016	Budgetoverslag		
		2017	2018	2019
Konkrete forslag i fagudvalg, jfr. Bilag B	80	80	80	80
Tværgående effektiviseringsforslag (ØU)	16	16	16	16
Ufordelt rammebesparelse i øvrigt	0	32	64	64
<b>I alt</b>	<b>96</b>	<b>128</b>	<b>160</b>	<b>160</b>

I forbindelse med tilvejebringelse af effektiviseringsforslagene ses bl.a. på Produktivitetskommissionens anbefalinger, benchmark/nøgletal med andre kommuner og udliciteringsmuligheder.

Kataloget over effektiviserings- og besparelsesmuligheder behandles samlet i forbindelse med Byrådets budgetseminar primo september.

### 3.1.2. Igangsatte effektiviseringer

I budgetaftalen for 2015 er der for budgetoverslag 2016-18 allerede indarbejdet nogle delvist definerede effektiviseringer. For såvel Teknisk Administrative Opgaver (TAO) samt Optimering af Bygningsdrift og Rengøringsområdet er der i budgettet fastlagt konkrete økonomiske rammer. Disse rammer udmøntes på de konkrete enheder/udvalg i forbindelse med de beslutninger, der træffes på grundlag af de igangværende processer. De er dermed ikke i spil i selve budgetprocessen.

### 3.2 Budgetoverslagsår

Budgetoverslagsårene 2017-19 budgetlægges differentieret med udgangspunkt i bl.a. den demografiske udvikling, overførselsindkomsternes udvikling samt skøn over pris- og lønudviklingen. Grundlaget for den demografiske tilpasning er kommunens vedtagne befolkningsprognose, som forelægges til Byrådets godkendelse i marts 2015.

Effektiviserings- og besparelsesmuligheder bearbejdes i overslagsårene som beskrevet i afsnit 3.1.1.

### 3.3 Anlæg

Fagudvalgene kan fremsætte ønsker til anlæg, som ikke allerede er indarbejdet i budgetoverslag. Der sondres mellem:

- a. Vedligeholdelsesønsker: renovering m.v. af eksisterende anlæg
- b. Udviklingsønsker: nye anlæg, der ønskes behandlet i budgetlægningen

Fagudvalgene giver en kortfattet beskrivelse af sine ønsker på skemaer, der er designet til formålet. Ønskerne skal behandles af fagudvalgene senest i april. Vedligeholdelsesønsker (a) prioriteres herfter af Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget, der har ansvaret for den eksisterende kommunale bygningsmasse, mens udviklingsønsker (b) prioriteres af Økonomiudvalget. Disse prioriteringer foretages i juni, og fremsendes til Byrådets budgetseminar i august.

Anlæg, der indgår i eksisterende budgetoverslag 2016-18, er på forhånd indarbejdet i budgetforslag medmindre fagudvalget ønsker ændring heri.

### 3.4 Finansieringsområdet

Finansieringsområdet – dvs. renter, balanceforskydninger, finansiering mv. - budgetteres ud fra de faktiske beregninger samt konkrete skøn over udvikling på de respektive indtægtstyper.

I evt. budgetprognoser i foråret 2015 tages udgangspunkt i de af KL udmeldte forudsætninger og med anvendelse af KL's modeller for beregning af tilskud og udligning samt skatteprognose.

Økonomi- og Indenrigsministeriet udmelder ultimo juni tilskud og udligning samt statsgaranteret udskrivningsgrundlag. Økonomiudvalget tager i sit møde den 17. august stilling til indtægtsgrundlaget (herunder statsgaranteret eller selvbudgetteret udskrivningsgrundlag), som indarbejdes i budgetmateriale sammen med opdaterede beregninger i øvrigt. Eventuelle særlige incitamentter til skattenedsættelser/-forhøjelser kan i den forbindelse indgå i den politiske behandling af finansieringsområdet.

Det må forventes, at der i lighed med tidligere år kan være særtilskud o. lign., der skal ansøges af kommunen, og hvor ministeriets svar først vil foreligge i starten af september.

### 3.5. Justeringer i pris- og lønniveau

På Økonomiudvalgets møde den 17. august 2015 fremlægges beregninger af budgetrammerne på baggrund af de pris- og lønskøn for 2016, som KL udmelder i juni. På dette møde tages stilling til, hvorvidt de anvendte fremskrivningsprocenter skal ændres.

### 3.6. Takster

Takster for de forskellige kommunale ydelser indgår som en del af budgetlægningen og godkendes sammen med budgettet ved 2. behandlingen i Byrådet i oktober. Takstoversigten foreligger derfor til

denne behandling. Såfremt det endelige budget giver anledning til en efterfølgende justering af nogle takster, sker godkendelse heraf i Byrådet i november.

## 4. Fagudvalg

### 4.1. Økonomiske rammer

Budgetrammerne udmeldes som en samlet driftsramme pr. fagudvalg. Center for Økonomi udsender oversigt over budgetrammer, forbrug tidligere år og nøgletal til fagudvalgenes brug for prioritering af driftsramme samt udarbejdelse af budgetforslag.

Fagudvalgene udarbejder som omtalt i afsnit 3.1.1 effektiviserings- og besparelsesforslag for et beløb, der fremgår af bilag B.

#### 4.1.1. Driftsønsker

Fagudvalgene har inden for nedenstående begrænsninger mulighed for at komme med driftsønsker, som oversendes til budgetforhandlingerne:

- Fagudvalgene kan formulere driftsønsker for ½ af det beløb, som de finder besparelses- og effektiviseringsforslag for
- Ønskerne må ikke være tilbagekøb af besparelsesforslag (enten siger man ja eller nej til besparelsesforslag til budgetforhandlingerne)

## 4.2 Udvalgsbehandlingen af budget

Fagudvalgene tilrettelægger budgetbehandlingen, således at hvert udvalg senest i juni har behandlet og vedtaget udvalgets budgetmateriale til det videre forløb på Byrådets budgetseminar ultimo august. Udvalgenes ønsker samt finansiering heraf vil indgå på Byrådets budgetseminar.

Udvalgene skal behandle/levere følgende til materiale:

- Forslag til hvorledes de af Byrådet besluttede rammer opfyldes for fagudvalget
- Forslag til katalog over effektiviserings- og besparelsesmuligheder, herunder udmøntning af rammebesparelser i 2016
- Evt. budgetønsker inden de angivne rammer eller anden anvisning af finansiering
- Forslag til takster inden for udvalgets område
- Nye ønsker til anlæg 2016-19, fordelt på vedligeholdelsesønsker og udviklingsønsker (afleveres i april)

## 5. Høring

### 5.1 MED-organisationen

MED-organisationen inddrages i budgetprocessen på forskellig vis. HovedMED drøfter i marts budgetprocessen med Økonomiudvalget, herunder hvorledes medarbejderne involveres i budgetlægningen.

HovedMED har mulighed for at fremkomme med input til budgettet på det personalepolitiske område m.v. Udvalget tilrettelægger selv en proces, som sikrer involvering af Sektorudvalg og Lokaludvalg.

MED-organisationens input til budgettet på det personalepolitiske område forelægges Økonomiudvalget i maj med henblik på evt. at kunne indgå i det samlede budgetforslag.

HovedMED orienteres om budgetstatus frem til Byrådets budgetseminar. Personalerepræsentanterne deltager i den budgetorientering, der den 24. august gives for byrådet, og orienteres om budgetaftale, når den foreligger.

## 5.2 Øvrige høringsberettigede

Ud over MED-udvalg inddrages også brugerbestyrelser, Ældreråd, Handicapråd og andre fora i høring af budgetforslag for 2015. De respektive Fagudvalg og Fagcentre fastlægger selv evt. yderligere høring/involvering af interessenter i forbindelse med budgetprocessen.

## 5.3 Høringsproces

I perioden 19.-27. august er det samlede budgetforslag, som er udarbejdet af fagudvalgene, til høring i alle virksomheder og centre. Heri vil indgå såvel udvidelsesønsker som reduktionsforslag i overensstemmelse med de stillede krav. Høringsperioden er kort for at sikre aktualitet i det materiale, der udsendes, og samtidig at kunne indgå i byrådets prioriteringsdebat den 1. september.

Høringen udmeldes dog i god tid, således at virksomheder og centre har mulighed for at sikre den fornødne mødeplanlægning. Modtagne høringssvar udsendes til Byrådet den 28. august forud for budgetseminaret.

Der gennemføres en yderligere høringsproces mellem byrådets 1. og 2. behandling af budgettet. Denne høring iværksættes, så snart der foreligger en budgetaftale mellem de politiske partier.

Høringen har en svarfrist den 24. september, og høringssvarene vil straks herefter blive udsendt til Byrådet.

## 5.4. Borgerinddragelse

Ud over MED-udvalg og andre høringsberettigede vil der også for kommunens borgere i almindelighed være mulighed for at give kommentarer til budgetforslaget. I høringsperioden vil budgetmaterialet være tilgængeligt på kommunens hjemmeside, og borgerne har mulighed for at give deres mening til kende på særlig digital formular. Disse tilkendegivelser vil kunne læses af alle på hjemmesiden.

## 6. Byrådets budgetforhandlinger

Med den aftale om kommunernes økonomi, som KL og regeringen forhandler og har tradition for at indgå i juni, fastlægges rammer og indsatsområder for det kommende budgetår. Udmelding fra Økonomi- og Indenrigsministeriet om kommunens tilskud og udligning samt statsgaranteret udskrivningsgrundlag forventes at foreligge omkring 1. juli, hvorefter det finansielle grundlag for budgettet kan fastlægges med nogenlunde sikkerhed.

De sidste års erfaringer viser, at det ikke er muligt at beregne endelige økonomiske konsekvenser af årets økonomiaftale før sommerferien. Der vil imidlertid i slutningen af juni/begyndelsen af juli blive udarbejdet et "Tendensnotat", som udsendes til Byrådet. "Tendensnotatet" beskriver de seneste vurderinger/beregninger af økonomiaftalens konsekvenser for Slagelse Kommune samt evt. andre forhold af betydning for budgetbalancen.



I budgetprocessen er indarbejdet temamøder for byrådet på nedenstående datoer:

### 5.1 Orienteringsmøde den 24. august 2015

Mødet har til formål at give Byrådet en samlet orientering om den foreløbige resultatopgørelse og det samlede budgetmateriale, der lægges til grund for budgetseminaret den 1. september. Personalerepræsentanterne i HovedMED inviteres til at deltage i orienteringen.

### 5.2 Byrådets budgetseminar den 1. september 2015

Der gennemføres et 1-dags budgetseminar med det formål at give rum til den politiske prioritering af budget 2016 – 2019.

Indholdet på budgetseminaret vil i hovedtræk være:

- Drøftelse af økonomisk råderum samt behov for anvendelse af katalog over effektiviserings- og besparelsesmuligheder
- Drøftelse af forslag til udmøntning af effektivisering og besparelser
- Drøftelse af anlægsprioritering
- Politiske forhandlinger

### 5.3. Byrådets 2. budgetseminar den 4. september 2015

På baggrund af forhandlingerne på 1. byrådsseminar den 1. september samt efterfølgende politiske gruppedrøftelser afsættes mulighed for videre forhandlinger om en budgetaftale den 4. september.

## 6. Proces og tidsplan for budget 2016-2019

Den overordnede proces- og tidsplan for budgetlægningen fremgår af oversigt på den næste side. Her angives terminer for orientering, drøftelse og beslutning i Fagudvalg, Økonomiudvalg og Byråd. Fagudvalgene tilrettelægger selv proces i eget udvalg under iagttagelse af de overordnede terminer.

Proces- og tidsplanen kan justeres/udbygges i forløbet på baggrund af de beslutninger, der træffes om den videre budgetbehandling.

På længere sigt indgår udarbejdelse af en investeringsstrategi med udgangspunkt i analyse af behov i relation til bl.a. demografisk udvikling, eksisterende bygningsmasse m.v.

## Bilag A: Proces og tidsplan for budget 2016-2019

Måned	Dato	Udvalg	Budgetaktivitet
Januar	19.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>På baggrund af Økonomiudvalgets tilkendegivelser vedr. budgetproces (Økonomiudvalget den 15.12.2014 sag nr. 42) fremlægges forslag til overordnet budgetproces og tidsplan. Herunder fordeling af rammekrav til fagudvalgene for effektiviserings- og besparelsesforslag samt principper for budgetlægningen</li> </ul>
	26.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>Budgetproces til godkendelse, jfr. ovenfor</li> </ul>
Marts	Uge 10	Fagudvalg	<ul style="list-style-type: none"> <li>Budgetproces for fagudvalgets behandling af budgetoplæg godkendes i det enkelte fagudvalg</li> <li>Budgetnotat med beregningsforudsætninger og grundlag forelægges fagudvalgene.</li> <li>Anlægsønsker drøftes</li> </ul>
	4.	Hoved-MED	<ul style="list-style-type: none"> <li>Orientering af HovedMED vedr. budgetproces og -status</li> </ul>
	16.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>Budgetnotat med beregningsforudsætninger og grundlag forelægges for udvalget eget fagområde.</li> <li>Anlægsønsker drøftes</li> <li>Godkendelse af befolkningsprognose som budgetteringsgrundlag</li> </ul>
April	uge 15	Fagudvalg	<ul style="list-style-type: none"> <li>Anlægsønsker besluttet til fremsendelse til LTE/ØU</li> <li>Effektiviserings- og besparelsesforslag inden for udvalgets område drøftes: muligheder, metoder og indsatser</li> <li>Nye driftsønsker drøftes</li> </ul>
	20.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>Anlægsønsker besluttet til fremsendelse til LTE/ØU</li> <li>Effektiviserings- og besparelsesforslag inden for udvalgets område drøftes: muligheder, metoder og indsatser</li> <li>Nye driftsønsker drøftes</li> <li>Tværgående effektiviseringsforslag: emner og principper drøftes</li> <li>1. budgetprognose: basisbudget, indtægtsprognose, udgifter besluttet efter budgetvedtagelse for 2015-18 set i relation til mål i den overordnede økonomiske politik</li> </ul>
Maj	uge 19	Fagudvalg	<ul style="list-style-type: none"> <li>Effektiviserings- og besparelsesforslag inden for udvalgets område behandles og prioriteres</li> <li>Nye driftsønsker prioriteres</li> </ul>
	18.	ØU og Hoved-MED	<ul style="list-style-type: none"> <li>Fælles strategimøde, herunder oplæg vedr. tværgående effektiviserings- og besparelsesforslag</li> </ul>
Juni	uge 23	Fagudvalg	<ul style="list-style-type: none"> <li>Godkendelse af forslag til: Effektiviserings- og besparelsesmuligheder og driftsønsker</li> <li>Godkendelse af budgetforslag for overførselsudgifter, medfinansiering samt brugerfinansieret område</li> </ul>
	1.	LTE	<ul style="list-style-type: none"> <li>Prioritering af fagudvalgenes forslag til anlæg (vedligeholdelse)</li> </ul>
	22.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>Godkendelse af forslag til: Effektiviserings- og besparelsesmuligheder og driftsønsker på økonomi</li> <li>Godkendelse af tværgående effektiviserings- og besparelsesforslag</li> <li>Godkendelse af budgetforslag for overførselsudgifter, medfinansiering samt brugerfinansieret område</li> <li>Prioritering af fagudvalgenes forslag til anlæg (udvidelser)</li> <li>Orientering om økonomiaftale mellem KL og regeringen</li> <li>2. budgetprognose</li> </ul>

Juli	Primo	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tendensnotat udsendes med beskrivelse af seneste økonomiske status, herunder konsekvenser af økonomiaftalen</li> </ul>
August	17.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>Status vedr. budgetforslag, herunder materiale til budgetseminar</li> <li>Oplæg vedr. finansiering, herunder udskrivningsgrundlag</li> </ul>
	19.- 27.	Virksomh. og centre	<ul style="list-style-type: none"> <li>Høring af budgetforslag</li> </ul>
	24.	Byråd og Hoved- MED	<ul style="list-style-type: none"> <li>Orientering om budgetmateriale og budgetbalance m.v.</li> </ul>
September	1.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. budgetseminar</li> </ul>
	4.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>2. budgetseminar</li> </ul>
	14.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. behandling af budgetforslag</li> </ul>
	14.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>1. behandling af budgetforslag</li> </ul>
	16. – 24.	Virksomh. og centre	<ul style="list-style-type: none"> <li>Høring budgetaftale</li> </ul>
	22.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>Frist for ændringsforslag (og underændringsforslag den 25.)</li> </ul>
	28.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>2. behandling af budget, herunder godkendelse af takster</li> </ul>
Oktober	5.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>2. behandling af budget, herunder godkendelse af takster</li> </ul>
November	17.	ØU	<ul style="list-style-type: none"> <li>Evt. supplering vedr. takster</li> <li>Evaluering af budgetproces m.h.p. budget 2017</li> </ul>
	22.	Byråd	<ul style="list-style-type: none"> <li>Evt. supplering vedr. takster</li> </ul>
December	uge 49	Fagudvalg	<ul style="list-style-type: none"> <li>Udmøntning af budget 2016</li> </ul>

## Bilag B: Fordeling af rammereduktioner på udvalg

*(Foreløbig – afventer beslutning i Økonomiudvalg/Byråd om model for fordeling)*

Fordeling af rammebeløb for effektiviserings- og besparelsesforslag				
Pol. udv.	Politik område	Budgetoverslag 2016	Besparelse pr. politikområde	Besparelse ialt pr. udvalg
<b>01</b>	<b>Økonomiudvalget</b>	<b>461.756</b>		<b>11.483</b>
1.1	Beredskabet	12.612	314	
1.2	Administration	447.303	11.123	
1.6	Havne	1.841	46	
<b>02</b>	<b>Beskæftigelses- og Integrationsudvalget</b>	<b>8.723</b>	217	<b>217</b>
<b>03</b>	<b>Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget</b>	<b>26.907</b>		<b>669</b>
3.1	Erhvervsservice	11.400	283	
3.2	Plan og byggesager	1.293	32	
3.3	Miljø og natur	14.214	353	
<b>04</b>	<b>Handicap- og Psykiatriudvalget</b>	<b>370.243</b>	9.207	<b>9.207</b>
<b>05</b>	<b>Kultur-, Fritids- og Turismeudvalget</b>	<b>128.805</b>	3.203	<b>3.203</b>
<b>06</b>	<b>Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget</b>	<b>236.365</b>		<b>5.878</b>
6.1	Landdistriktsudvikling	5.812	145	
6.2	Drift og teknik	191.096	4.752	
6.3	Kommunale ejendomme	39.457	981	
			-	
<b>07</b>	<b>Sundheds- og Seniorudvalget</b>	<b>729.729</b>		<b>18.147</b>
7.1	Pleje og omsorg	556.220	13.832	
7.2	Sundhedsforebyggelse	173.508	4.315	
7.3	Medfinansiering	-	-	
			-	
<b>08</b>	<b>Uddannelsesudvalget</b>	<b>1.254.479</b>		<b>31.196</b>
8.1	Skoler og SFO	747.701	18.594	
8.2	Dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud	320.095	7.960	
8.3	Produktionsskoler	4.730	118	
8.4	Børn, unge og familie	181.954	4.525	
	<b>I alt</b>	<b>3.217.006</b>	<b>80.000</b>	<b>80.000</b>

Besparelse i mio. kr. – 2015-priser